

PEN NORWAY

PEN Norveç'in Gezi davası tutuklusu
Avukat Can Atalay ile söyleşisi:

"Gezi, demokrasinin çoğulcu niteliğinin ne denli önemli olduğunu, çoğulculuğun biber gazı ve plastik mermi saldırısı altında, göz gözü görmezken dahi mümkün olabildiğinin kanıtıdır."

Çizim: Murat Başol

Gezi Davası
Karar Duruşması
22-NİSAN 2022

Sıra:
Mine Özerden, Can Atalay
Mücella Yapıcı, Tayfun Kahraman
Gülden Muter

PEN Norveç'in Gezi davası tutuklusunu Avukat Can Atalay ile söyleşi:

"Gezi, demokrasinin çoğulcu niteliğinin ne denli önemli olduğunu, çoğulculuğun biber gazı ve plastik mermi saldırısı altında, göz gözü görmezken dahi mümkün olabildiğinin kanıtıdır."

PEN Norveç Gezi sanıklarından Av.Can Atalay ile birlikte 16 sanığın "cebir ve şiddet kullanarak hükümeti devirmeye teşebbüs" suçu ile yargılandıkları Gezi davasının duruşmalarının tamamını takip etti.

25 Nisan 2022 tarihinde Av. Can Atalay ve duruşmada hazır bulunan diğer sanıklar 18 yıl hapis cezasına çarptırıldılar ve mahkeme salonunda tutuklandılar. Halihazırda tutuklu yargılanan Osman Kavala ise ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı. PEN Norveç yargı sisteminin bu şekilde şok edici bir düzeyde suistimal edilmesine bizzat şahit oldu ve bugün her bir tutuklu sanıkla söyleşi gerçekleştiriyor.

Siz bir avukat olarak Silivri F Tipi hapisanesine sık sık müvekkillerinizi ya da hapisanede olan meslektaşlarınızı ziyarete geliyordunuz, bunu biliyoruz. Şuan ziyaretçi masasının diğer tarafındasınız. İlk olarak hapisane koşullarınızı sorabilir miyiz? Nasılsınız? F Tipi hapisanede kalmanın başka hapisanelerden farklı bir yanı var mı?

En başta Silivri 9 Nolu Cezaevinin hukuken "F Tipi" olarak nitelenemeyeceğini, "sui generis" bir mekan olduğunu belirterek söze başlayacağım. F Tipi hapisaneler ve toplumsal siyasal muhalefetin bu "hücre tipi" cezaevlerine ilişkin ısrarlı itirazı biliniyor. "F Tipi" toplumsal/siyasal muhalefetin karşısındaki "korku duvarı" olarak inşa edilmeye çalışıldı. Ancak 9 Nolu'nun hukuki niteliği "F Tipi" değil. Anlayabildiğim kadarı ile "all stars" olarak adlandırılan mahpuslar karşısında cezaevi idaresine "esnek" bir alan bırakılmak istenmiş.

Biz 25 Nisan geceyarısına doğru geldik. Hakan, Tayfun ve ben beraber kalıyoruz. Teorik olarak 3 kişilik hücremizde sürekli kilit altındayız. Teorik olarak diyorum çünkü sağolsun avukat arkadaşlarımız gün içerisinde düzenli ziyaretimize geliyorlar ve bu nedenle iki kilit ve bir sürgülü kapı "ikide bir" açılıyor. Haftada bir yakınlarımızla bir camın arkasında ve telefon aracılığı ile bir saat süre ile kapalı görüş yapabiliyoruz. Her ay bir defa da yakınlarımıza sarılabilmek anlamına gelen açık görüşümüz var. Haftada bir Salı günleri on dakika ailelerimizle telefon görüşmesi yapabiliyoruz. Hücremiz iki kat; yukarıda üç yatak ve üç dolap var, o kadar; aşağıda ise merdiven altı alan dahil 23m2'lik bir alan. Plastik bir masa, üç sandalye, bir televizyon ve bir mini buzdolabı. Yemekler şahane diyemeyiz ama idare ediyoruz. Özellikle Hakan'ın salataları (günde en az bir kere yapıyor) her şeyi kolaylaştırıyor. Kişi başı hücrede tutabileceğimiz maksimum kitap sayısı on. Sağlığımız iyi. Üçümüzün de önceden gelen kimi rahatsızlıkları dışında şu ana kadar özel bir sıkıntısı olmadı diyebilirim. Unuttum, haftada bir gün, Çarşamba sabahları spor yapmak üzere buluşuyoruz. Bir halı sahada yürüyüp sohbet ettikten sonra çekişmeli futbol maçları yapıyoruz. "Tecrit" zor bir şey.

"F Tipi" toplumsal/siyasal muhalefetin karşısındaki "korku duvarı" olarak inşa edilmeye çalışıldı. Ancak 9 Nolu'nun hukuki niteliği "F Tipi" değil. Anlayabildiğim kadarı ile "all stars" olarak adlandırılan mahpuslar karşısında cezaevi idaresine "esnek" bir alan bırakılmak istenmiş. "

“ Soma koskoca bir havzada tarımın, köylülüğün tasfiyesi sonucunda yetişkin erkeklerin ölümü göze alarak çalışmayı kabul etmeye mecbur bırakılmalarıdır. 301 eş, kardeş, baba; 301 işçi “bir an” denilebilecek kadar kısa bir sürede daha önce olabileceği öngörülmüş, alınması gereken önlemler projelendirilmiş, bu projelerin uygulanmasının yaratacağı masraflar karşılığı ek kömür rezervi alınmış ama buna karşın “göz göre göre” ölüme gönderilmiştir. ”

Türkiye’de siz sadece Gezi yargılaması üzerinden değil ama Soma, Hendek gibi işveren ihmalden kaynaklanan kitlesel işçi ölümleri davalarından ve Çorlu tren kazası davasından da tanınıyorsunuz. Bizlere bu davalarda avukat olarak yer almaktaki tercihinizin nedenlerini açıklayabilir misiniz?

Ben sosyalistim. İnsanlığın kapitalizmi aşmasının yaşamsal olduğunu düşünüyorum; ekolojik kriz cenderesinde sıkıştığımız her gün bu kanaatim pekiyor.

Öte yandan, iki kavramı neoliberal politikalarla toplumsal/siyasal/kurumsal yapısı tahrip olmuş Türkiye’nin geleceği açısından çok önemsiyorum: yoksulluğun istismarı ve sosyal cinayet..

Yoksulluğun istismarı, insanlarımızın yoksullaştırılması ve haklarından mahrum bırakılması sonucunda ilgili çıkar grubunun yahut egemenin menfaat elde etmesini, bu “menfaat” için ise sıradan yurttaşımızın haklarının ihlal edilmesini, hiçe sayılmasını tanımak için kullandığımız bir kavram.

Sosyal cinayet ise kamu hizmetinin kar/piyasa koşulları ve/veya yoksulluğun istismarı süreçleri sonucunda yaşanan ölümlerle ilgili kullandığımız bir kavram.

“Türkiye kapitalizminin en ucuz maliyet kalemi işçi canıdır”

Soma koskoca bir havzada tarımın, köylülüğün tasfiyesi sonucunda yetişkin erkeklerin ölümü göze alarak çalışmayı kabul etmeye mecbur bırakılmalarıdır. 301 eş, kardeş, baba; 301 işçi “bir an” denilebilecek kadar kısa bir sürede daha önce olabileceği öngörülmüş, alınması gereken önlemler projelendirilmiş, bu projelerin uygulanmasının yaratacağı masraflar karşılığı ek kömür rezervi alınmış ama buna karşın “göz göre göre” ölüme gönderilmiştir.

Hendek’de yaşananlar, her yıl en az bir kere patlama yaşanan, 2014’te bir işçinin öldüğü bir fabrikada iş güvenliği tedbirleri masraflarının karşılanması yerine “Türkiye kapitalizminin en ucuz maliyet kalemi işçi canıdır” tercihinin sonucudur.

Çorlu, özelleştirmenin nasıl bir cinayet silahına dönüştüğüne – tanım yerinde ise – laboratuvar ortamında gözlemlenmesi niteliğindedir. Yüzyılı aşkın tarihinde hiç kaza olmayan bir demiryolu hattında “piyasa koşulları” uyarınca yapılan düzenlemeler sonucunda 25 kişi ölmüştür. Yaralıların tam sayısını bilemiyoruz. En alt düzeyde dört çalışana sorumluluk yüklenerek kapatılmak istenen dosyada sorumlulukların en üstten en aşağıya doğru tanımlanması gerektiğine ilişkin bilirkişi raporlarına karşın hala “iddianame” bekler haldedir.

Aladağ, eğitimin herkes ama herkes için erişilebilir olduğu zaman hak olabileceğinin somut örneğidir. Aladağ’ın ücra dağ köylerinden insanlar, kız çocuklarının ilkokul sonrasında eğitimlerine devam etmeleri için uğraşırlar. İlçe merkezinde çocukların kalacağı bir kamu yurdu bulunmadığı için, bizzat İlçe Milli Eğitim Müdürü’nün yönlendirmesi ile çocukları bir tarikat yurduna emanet etmek zorunda kalırlar. Türkiye’yi biraz olsun takip edenler bilir, solun gelişmesinin önüne geçmek için siyasal islamın önü açılırken, eğitim başlığında ise - hele hele yurtlar ile ilgili olarak- tarikatların önü açılmıştır. Aladağ’da elektrik kaçağı olduğunun bulaşık yıkattırılan çocukların

beyanları ile daha öncesinde biliniyordu. Buna rağmen kız çocukları sokağa çıkmasını diye yangın çıkış kapılarının kilitli olmasının sonucu olarak 11'i çocuk 12 insan öldü.

Biz bu "sosyal cinayetler" in ve "yoksulluğun istismarı" nın son bulması için avukatlık yapıyoruz. Avukatlığımız hem tüm bu yaşananların üstünün örtülmesine engel olmak hem de -Türkiye'nin bu koşullarında dahi- içtihadî kazanımlarla demokratikleşmeye katkı vermek çabasıdır. Doğal varlıkların korunması, kent hakkı ve ifade özgürlüğü davaları ile başlayan mesleki hayatımın kazandığı bu görece yeni boyutu çok önemsiyorum.

Peki sizce mesleğinizi icra ederken öne çıkan bu tercihlerin, savunmanlığınızı üstlendiğiniz bu dosyaların niteliğinin Gezi yargılamasında hedef alınmanız üzerinde bir etkisi var mı?

Gezi Davası gerekçeli kararında avukatlık yapış biçimim ile ilgili bir bölüm var. Ama yukarıda andığım ve de diğer toplumsal – politik davalarla ilgili avukatlık pratiğimiz ile ilgili demek istediklerimin tümünü yazamadıkları kanısındayım. Gezi hem onlar için hem bizim için o kadar önemli bir bahis ki diğer bahisler ile ilgili söyleyeceklerinin saklı olduğu kanısındayım.

"Türkiye'de yargılama aşamasında haksız tutukluluk kangrenleşmiş bir sorundur."

Karar duruşmasında heyet hükümlerle birlikte tutuklanmanıza karar verdiğinde hepimiz şoka girdik. Özellikle avukat olduğunuz için bunu size sormak istiyoruz. Hükümlerle tutuklama Türkiye'de yaygın bir uygulama mı? Bu tutuklama kararı - teknik hukuk bağlamında değerlendirildiğinde- Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında hukuki bir dayanağa sahip mi?

Türkiye'de yargılama aşamasında haksız tutukluluk kangrenleşmiş bir sorundur. Alışıldık olan – eğer kişi çok ağır bir ceza almadıysa yargılama boyunca tutuklu tutulan kişinin hükümlerle birlikte tahliye olmasıdır. Zira genelde Türkiye'de temyiz süreci uzun bir süreçtir ve hakkında hüküm verilmiş kişinin de genelde bu süreç sona erip karar kesinleşinceye kadar serbest kalmasına izin verilir. Bizim durumumuz ise istisna idi. Ağırlaştırılmış müebbet ile yargılanan sanıklar olarak tutuksuz yargılandık. Tayfun Kahraman, Mücella Yapıcı ve ben gözaltına dahi alınmadık. Uzun bir süre yurt dışına çıkma yasağımız olmadı ya da başkaca bir adli kontrol uygulanmadı. Özetle, bize çeşitli biçimlerde "gidin" denmesine karşın yurt dışına gitmedik. Herkes, Cumhurbaşkanı'nın uzun yıllardır süren ısrarı sonucunda ceza alacağımıza emindi ama ağırlıklı fikir tutuklanmayacağımız yönündeydi.

"Teknik hukuk" açısından hukuki bir dayanak var mıdır diye sormuşsunuz; yanıtı çok açık, yoktur. Ceza Muhakemesi Kanunu'nda tutuklanma koşulları 100. Maddede tanımlanıyor. CMK 100. Maddede diğer koşulların (kaçma, delil karartma vb.) bulunmadığı durumlarda beklenen cezanın yüksek oluşunun yalnız başına bir tutuk gerekçesi olamayacağı da çok açık bir biçimde ifade edilmiş. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2 hakiminin oyu 1 hakiminin "burada delil yok, delil olsa bile suç yok" muhalefet şerhi ile verdiği hüküm ise "kesin" değil. Bir diğer söyleyişle, anılan karar önce "istinaf" ardından "Yargıtay" aşamalarından sonra ve hatta Anayasa Mahkemesi'nin "hak ihlali yok" demesi ile kesinleşecek. Ama biz iki hakimin kararı ile tutuklandık.

Soma, Aladağ, Çorlu, Hendek...

Kamuoyu vicdanında mahkum oldular

Siz tutuklandıktan sonra kamuoyu özellikle Soma Maden Faciası davasına çok atıf yaptı. Davanın en öne çıkan iki avukatı, önce Selçuk Kozağaçlı ve şimdi de siz tutuklusunuz ve aynı hapishanedesiniz. Ancak 301 işçinin hayatını kaybetmesi üzerine yapılan yargılamanın sanıkları biliyoruz ki şimdi serbest. Bu olgu Türkiye yargısı hakkında bize bir şey anlatmalı mı?

301 işçinin ölümünden sorumlu olanlardan hiç biri şu an cezaevinde değil, ben 18 yıl ceza aldım. Selçuk ise cezaevinde kesintisiz 5. yılını doldurmak üzere. Ben, memleketimizde "hukuk devleti" nin durumu ile ilgili başkaca bir söz söylemeyi zul sayarım. Ancak bu koşullarda dahi çok iyi avukatlık yapıldığını vurgulamak isterim. Soma Davası'nda Eylül 2020 tarihli Yargıtay kararı ve o kararı bertaraf etmek için siyasal iktidarın yapıp ettikleri, Aladağ'da bizce yetersiz bulunan ama yargı tarihimiz açısından bir ilk olan karar, Çorlu'da ve Hendek'te kamuoyunun davaları sahiplenmesi çok değerlidir. Bu dört dava ve diğerleri halkımız nezdinde kazanılmıştır. "Kamuoyu vicdanında mahkum oldular." Her şey bir yana bu çok değerlidir.

“ Mücella Yapıcı mimarlık, Tayfun Kahraman şehir plancılığı, ben de avukatlık yaptığımız için hedef alındık ve şu anda da cezaevindeyiz. Ben Mimarlar Odası'nın avukatıyım. Kentin merkezinde kalan son müşterek kamusal yeşil alanın, beklenen İstanbul depreminden sonra civar mahalleler açısından (ben de orada oturuyordum) deprem sonrası toplanma alanının betonlaştırılmasına karşı meşru tüm yollarla itiraz ettik. ”

Ve bizimle yargılanan tutuklu sanık Osman Kavala'nın serbest bırakılmasını ısrarla talep eden İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi kararlarından bahis dahi açmıyorum.

Siz Haziran 2019'daki savunmanızda davanın iddianamesini bir “yamalı bohça” olarak tanımlamıştınız. Aslında Gezi iddianamesini biz Türkiye İddianame Projesi kapsamında bir analize tabi tutarak kapsamlı bir rapor yayımlamıştık ve iddianamenin gerek iç hukukun aradığı şartları gerekse uluslararası kriterleri karşılamadığını çok iyi biliyoruz. Ancak sizinle ilgili suçlamalarda ayrıksı yanlar da var. Üzerinde çok tartışılmadı ancak birçok suçlama Mimar Odası'nın avukatlığını yapmanızla ilgili gibi görünüyor. Hakkınızdaki suçlamaları bu yönü ile biraz anlatabilir misiniz?

Mücella Yapıcı mimarlık, Tayfun Kahraman şehir plancılığı, ben de avukatlık yaptığımız için hedef alındık ve şu anda da cezaevindeyiz. Ben Mimarlar Odası'nın avukatıyım. Kentin merkezinde kalan son müşterek kamusal yeşil alanın, beklenen İstanbul depreminden sonra civar mahalleler açısından (ben de orada oturuyordum) deprem sonrası toplanma alanının betonlaştırılmasına karşı meşru tüm yollarla itiraz ettik.

Kamuoyunu bilgilendirdik ve konu ile ilgili her bir idari işleme karşı dava açtık. İmar hukukumuz açısından - olağan koşullarda - bu tür idari işlemlerin iptal edileceği ya da başka bir ifade ile bu tür işlemlerin iptalinin “hukuk devleti”nin asgari gereği olduğu açıktır. Ötesi, 2013 Mayıs'ının ortasında konu ile ilgili Mahkeme kararı ile elde edilen bilirkişi raporu bize ve ilgili idari makamlara tebliğ edilmiş, “Taksim Gezi Parkı'na dokunmayın” diyor ve mahkemenin parkı betonlaştıracak işlemi iptalinin eli kulağında. Tüm bu koşullarda hiç bir kurala uymayan biçimde gece yarısı sigortasız çalıştırılan taşeron işçiler ağaçları sökmeye başlıyor; yurttaşlar buna itiraz ettiği için polis şiddetine maruz kalıyorlar, polis şiddeti itirazı büyütüyor, itiraz büyüdükçe polis şiddeti daha da artıyor ve nihayetinde itirazı olan tüm yurttaşlar o itirazı alıp sokağa çıkıyor. İtirazların çoğulculuğu; aşağıdan yükselen bir eşitlik ve özgürlük talebi insanlık tarihinde az rastlanır bir direniş yaratıyor.

“Türkiye’de zulme karşı boyun eğmeyen bir avukatlık geleneği var”

Düşünün, avukatsınız; ne yaparsınız? Haklılığını inandığınız, inanmanın ötesinde tüm siyasi baskıya karşı açtığınız davada “iptal” kararı beklediğiniz bir anda ağaçların sökülmesine itiraz edenlerle omuz omuza mı olursunuz, yoksa evinize gidip kapınızı pencerenizi sıkı sıkıya kapamayı mı tercih edersiniz?

Kaçak bir inşaat ile kent merkezindeki son parkı tahrip etmeye çalışanlara Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 90. Maddesinin 1. Fıkrasını yani suçu işleyene rastlayan vatandaşın da “yakalama” yapabileceğini mi anlatırsınız, yoksa sıradaki işinize mi geçersiniz? Hem Türk Yargıtay'ı hem İHAM'ın içtihadı açıkken en basit haklarını talep eden insanların bu taleplerinin “kriminalize” edilmesine itiraz etmez misiniz? Dava açtık, o dava iptal kararı aşamasına gelmişken parkın alelacele elimizden alınmasını kabul etmedik, zulme karşı boyun eğmedik.

Türkiye’de zulme karşı boyun eğmeyen bir avukatlık geleneği var; umarım bu gelenek geleceğe doğru da akar.

Özellikle karar duruşmaları sırasında ama yine tüm celselerde savunma avukatlarının sözünün mahkeme heyeti tarafından sık sık kesildiğine şahit olduk. Hatta karar duruşmasında sizin de savunmanız birden çok kez kesildi. Türkiye’de savunmaların sadık kalması gereken bir süre sınırı mı var? Avukatın ifade özgürlüğü ne demek? Bu sadece avukatın kendisi ile mi ilgili?

Türkiye’de savunma hakkının “kullanım süresi”ne ilişkin yasal bir sınır yok. Duruşmanın yönetimi mahkeme başkanına ait olduğu için ve bu gerçeğin arkasına saklanarak “süre” sınırlandırılmaya çalışılıyor. Avukata ve avukatlığa ilişkin tüm “hak”lar aynı zamanda avukatın ve avukatlığın yükümlülüğüdür. Avukatın üstünün, çantasının, bürosunun aranmasına ilişkin düzenlemeler esas olarak müvekkilinin haklarını korumak ve avukatların müvekkillerine gereği gibi bir hukuki yardımda bulunabilmesini güvence altına almak için var. Avukatın ifade özgürlüğü de tam da bu nedenle avukat kadar belki de ondan daha fazla müvekkilinin hakkıdır.

“Daha önce hiç yan yana gelmemiş itirazlar, talepler, toplumsal kesimler yan yana gelmiştir”

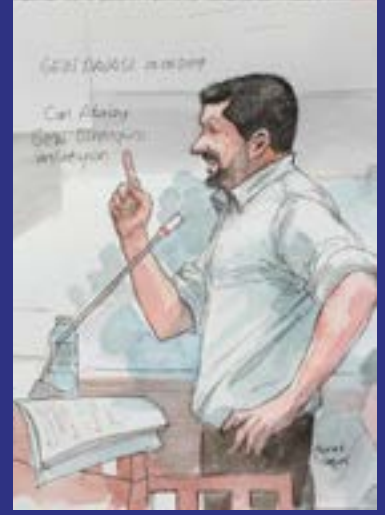
Yine 2019 Haziran ayındaki savunmanızda şu ifadeler yer vermiştiniz: “Gezi Direnişi esas olarak iki ana kavramla özetlenebilir. Gezi Direnişi kurucu bir iradedir. Demokrasinin yeniden kurulmasının, nasıl olması gerektiğinin bir iradesidir. Gezi Direnişi bir itiraz hareketidir. Anayasal hakkı kullanarak itiraz hareketidir”. Zaten yargılamanın başından sonuna kadar sürekli olarak “Gezi’yi savunmak” vurgusunu yapıyorsunuz. Gezi direnişini kısaca okurlarımıza anlatabilir misiniz? Gezi’nin “kurucu bir irade” olması ne demek?

Gezi Direnişimiz müşterek kamusal yeşil bir alanın betonlaştırılmasına itiraz ile başlayan, polis şiddetine karşı Türkiye’nin dört bir yanında devleşen bir öfke ile birlikte itirazı olan herkesin o itirazı alıp sokağa çıkması halidir. Daha önce hiç yan yana gelmemiş itirazlar, talepler, toplumsal kesimler yan yana gelmiştir. Öte yandan, Gezi Direnişi nasıl bir memleket, hatta nasıl bir dünya istendiğine de işaret eden özellikleri ile de önemlidir. “Tekçi” değil “çoğulcu”dur. Demokrasinin çoğulcu niteliğinin ne denli önemli olduğunu, çoğulculuğun biber gazı ve plastik mermi saldırısı altında, göz gözü görmezken dahi mümkün olabildiğinin kanıtıdır. Siyasetin sıradan insanların iradesine, katkısına muhtaç olduğunun önemli bir örneğidir. Demokrasiye sahip çıkan milyonlar “demokrasiyi demokratikleştirmiş”, siyasal islama karşı özgürlükçü bir toplumsal/ siyasal hattın başarılı olacağını göstermiştir.

“Gezi, ‘nelerin mümkün’ olduğuna ilişkin bir ‘kurucu irade’dir”

Marx, 1871 Paris Komünü’nün en önemli yanının gerçekleştirmeye çalıştığı herhangi bir ideal değil; onun kendi “işleyen varoluşu” olduğunu söyler. Gezi için de böyledir. Çok farklı fikirlerin, müştereken karar almaları, direnmeleri kadar hiç bir toplantıda karar alınmamış olmasına karşın – belki de sadece İstanbul’da ve Parkın içinde- bir kaç günlüğüne dahi olsa hükümetin değil dayanışmanın esas alınması ve hiç paranız olmadan da her türlü ihtiyacınızı karşılayabileceğiniz “metasız” bir alan yaratılması önemlidir.

Gezi “neyin nasıl olmaması gerektiğine” ilişkin bir itiraz olduğu kadar “nelerin mümkün” olduğuna ilişkin bir “kurucu irade”dir.

Çizim: Murat Başol

Bundan sonrası tümüyle “politik bir süreç” olacak, durumumuzu da politik güçler dengesi belirleyecek

Peki bundan sonrası? Sanıkların arasındaki tek avukat olduğunuz için bunu özellikle size sormak istedik. Bundan sonra sürecin nasıl gelişeceğini öngörüyorsunuz?

Çeşitli “hukuki” tahminlerim, hatta öngörülerim var ancak bundan sonrasının da tümü ile “politik bir süreç” olacağı, bizim durumumuzu da politik güçler dengesi belirleyeceği için Norveçli okuyucuyu ayrıntılarla yormak istemem.

Ancak, daha önceki karar gözönünde bulundurulduğunda istinaf mahkemesinin “ilk inceleme” aşamasında dahi bozma kararı vermesinin hukuken olması gereken olduğunu; Anayasa Mahkemesinin ise bizle ilgili gecikmeden hak ihlali kararı vermesinin anılan Mahkemenin hukuken varlığını sürdürebilmesi için asgari bir zorunluluk niteliğinde olduğunu vurgulamak isterim.

“ Gezi Davası başından sonuna “politik bir süreç”tir. Dokuz yılı aşan bir soruşturmada, Fethullahçılarla AKP’nin koalisyonu döneminde Gezi’yi karalamak için akla ziyan bir komplo teorisi ile Gezi’yi izah etme çabasının bu koalisyon bozulduktan sonra da ısrarla devam ettirilmesinden söz ediyoruz. ”

Savunmanızda kendine yer bulan ve hukuk fakültesi öğrencilerinin üzerine tartışılmaları gerektiğini düşündüğümüz bir cümle de şuydu: “Yurttaşın haklarından bahsetmeyen ancak yükümlülüklerinden söz eden bir hukuk düzenine itiraz ediyorum”. Bunu biraz açar mısınız?

Haklar ve özgürlükler insanlığın yüzyıllar boyunca süren mücadeleleri ile Anayasal metinlere dönüşmüş, ulusalüstü hukuk normları halini almış. Hepimiz gibi ben de bunu çok kıymetli buluyorum. Ancak “neoliberal dönem” ile birlikte tüm dünyada ama bunun radikal bir örneği olarak AKP dönemi Türkiye’inde yurttaşın haklarından (ve özgürlüklerinden) söz edilmesin, hak aranmasın ancak yükümlülüklerden söz edilsin ve yükümlülükler eksiksiz yerine getirilsin isteniyor. Örneğin, yurttaş vergi versin ama bu vergi ile yeraltına kaynak nasıl harcanıyor sorgulanmasın, tartışılmasın. AKP’nin önemli bir özelliği de insanlar haklarını istemesin ancak Reis kendi uygun gördüğü çevrelere “inayet”te bulunsun, yardım etsin. Gezi iddianamesinde de görüldüğü gibi, yurttaşın “sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı” olarak Anayasa’da yer alan kent hakkından yahut ifade özgürlüğünün kolektif kullanımından söz edilmesin, salt hukuka aykırı (açıkça aykırı) davranan polis amirlerinin emir ve talimatlarına uyulsun! Bunu kabul edilemez, insan onuruna karşı aykırı bir hareket olarak görüyorum.

“Gezi Davası başından sonuna ‘politik bir süreç’dir!”

Karar duruşmasındaki şu ifadeleriniz de çok çarpıcıydı: “Sayın yargıç bu bir yargılama faaliyeti değildir. Sizi heyetinizdeki yargıçları tanımam şahsi bir hususum yoktur ama ağır cezada yargılanan biri olarak bunu demek zorundayım; bu bir politik bir faaliyetir.” Biraz da bunu konuşalım istiyoruz. Gezi protestolarının kriminalize edilmesinin ardında siyasi bir saik mi olduğunu düşünüyorsunuz? Zira Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Osman Kavala dosyasında bu tespiti yapmıştı.

Gezi Davası başından sonuna “politik bir süreç”tir. Dokuz yılı aşan bir soruşturmada, Fethullahçılarla AKP’nin koalisyonu döneminde Gezi’yi karalamak için akla ziyan bir komplo teorisi ile Gezi’yi izah etme çabasının bu koalisyon bozulduktan sonra da ısrarla devam ettirilmesinden söz ediyoruz. Şubat 2020’de kimsenin beklemediği ve herkesin şaşırıldığı şekilde beraat ettikten sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın açıklamaları dahi cezalandırılmamız dışında hiç bir ihtimalin muktedir açısından kabul edilemez olduğunu ortaya koymaktadır.

“Ağaca sarılmış genç” imgesi baş edilemez olmuştur

“Ağaca sarılmış genç” imgesi baş edilemez olmuştur. Kimseye ait olmayan, yani hepimize ait olan bir parka canı pahasına sahip çıkanlar tüm toplumun umudu olmuştur. Fethullahçılar ve AKP elitleri açısından Gezi Direnişi ile ilgili hukuka uygun yargılama(lar) “riskli” görülmüş; onun karalanması için her yola tevessül edilmiştir.

Tek bir örnek; Gezi Davası’nda bizlerle ilgili “cebir ve tehdit” unsuru bulunmadığı için bir taraftar grubunun dosyası ile birleştirme kararı verilmiş; daha sonra bir anda – gerçekten o an gözümüzün önünde yaşandı – bir taraftar grubuna ceza verilmesi “riskli” görülmüş, o dosya ayrılarak iki oturumda bize ceza verilmiştir.

Gezi Direnişini mahkeme kararı kisvesi altında karalanmaya çalışılıyor; bu hem bir "tarihi yeniden yazma" çabası hem de en güçlü meydanlarda, sokaklarda sesini duyurmaya çalışan yurttaşa "bir daha sakın" korkusu salma uğraşı.

25 Nisan kararı ve bizim tutuklanmamız ile ortaya çıkan sahiplenme, tepki tüm bu çabaların bir kere daha başarısız olduğunu müjdeliyor.

Şuan hangi kitapları okuyorsunuz? Ve önümüzdeki dönemde okumayı planladığınız kitaplar neler?

Dünden bu yana, Per Petterson'un "At Çalmaya Gidiyoruz"unu okuyorum. Norveçli arkadaşlarla söyleşirken Norveç'ten bir sese kulak vermek için dün bu kitabı okumaya başlamıştım. Onun hemen öncesinde Kristin Ross' un "Ortak Lüks" ve "Mayıs 68 ve Geriye Kalanlar" isimli kitaplarını eş zamanlı okudum. "At Çalmaya Gidiyoruz" bittiğinde ise "Müşterek" derlemesine başlayacağım.

Son olarak, bizlere yahut bizler aracılığı ile uluslararası kamuoyuna vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

Sorularınıza başlarken esirgemediğiniz güzel sözler ve gösterdiğiniz yüksek dayanışma için çok teşekkür ederiz demiştim. Dünyanın dört bir yanındayız, hiç de az değiliz ve hep beraberiz. Kimsenin kuşkusu olmasın: "Biz kazanacağız"! ■

“ Sorularınıza başlarken esirgemediğiniz güzel sözler ve gösterdiğiniz yüksek dayanışma için çok teşekkür ederiz demiştim. Dünyanın dört bir yanındayız, hiç de az değiliz ve hep beraberiz. Kimsenin kuşkusu olmasın: "Biz kazanacağız"! ”